

kritieken

Is het een nachtmerrie, een dagdroom of een beroerte?

Theater

'Victor en zijn vrouw' door Orkater
o.r.v. Gijs de Lange; tournee t/m 18-4;
inl.: 020-6060600 of www.orkater.nl

Het is de titel, die je meteen al op het verkeerde been zet. Want met wiens ogen kijk je eigenlijk? Zeker niet met die van Victor. Ik althans niet. Ik identificeer me van meet af aan met zijn vrouw. Of is dat omdat ik een vrouw ben?

Op toneel slaat de verwarring zo mogelijk nog sneller toe. Ze zijn nog maar net het vakantiehuisje binnengestapt, Victor en zijn vrouw. „Ik had een meer verwacht,” zegt zij. „Meer verwacht?” reageert hij teleurgesteld. Het misverstand is amper rechtgezet of de scène herhaalt zich, maar dan met een veel geïrriteerdere Victor. En nog eens met een Victor in weer een andere stemming.

Telkens als de vrouw, even alleen, in paniek „Victor!” roept, verschijnt hij. Maar hoe geruststellend is dat, als hij zich in drie verschillende gedaantes kan vertonen, zomaar het touw kan laten schieten waaraan hij haar net heeft gezekeerd tijdens een bergwandeling, of haar in een exquise restaurant grimmig in de hoek van een griezelmenu poogt te drijven, terwijl zij eigenlijk alleen een koud biertje wenst?!

In 'Victor en zijn vrouw' delen twee vaste duo's, elk al jaren gezichtsbepalend bij Orkater, voor het eerst hun specifieke werkwijze en talent. Ria Marks en Titus Tiel Groenestege ('Valse Wals-Bankstel-Zucht', 'Eiland') brengen de dynamiek van

de beweging in, Geert Lageveen en Leopold Witte ('Conijn van Olland', 'Kamp Holland') die van de taal.

De verhalende en associatieve inbreng houden elkaar mooi in evenwicht, zowel in letterlijke als in fysieke zin. Slechts één keer krijgt het woord, volstrekt onnodig, de overhand. In een referaat wordt uitvoerig ingegaan op verschillen tussen door beide hersenhelften van de mens aangestuurde functies. Zoiets verstoort de surrealistische sfeer en wordt impliciet al gesuggereerd.

Met het beeld van een uiteenvallende hersenmassa had kunnen worden volstaan. Zoals wel vaker in het verder tamelijk kale decor (Catharina Scholten) met projecties gedachtesprongen worden gemaakt, die iets in een heel ander daglicht stellen. Een paar tussen besneeuwde berghellingen zwevende dameschoenen getuigt toch van een heel andere beleving van een val in het ravijn dan een harde schreeuw.

Met thrillerachtige elementen, gedurig wisselende perspectieven en speelse verwijzingen naar het werk van uiteenlopende figuren als schrijver Robert Musil of neuroloog Oliver Sacks, lijkt de voorstelling zich vooral in het onderbewustzijn van de vrouw af te spelen. Maar een dialoog tussen de mannen over de sleur van haar routinehandelingen kan daar met terugwerkende kracht weer een heel andere kijk opleveren. Al zal de vraag of het om een nachtmerrie, een dagdroom of de gevolgen van een beroerte gaat, open blijven. Gelukkig maar.

Hanny Alkema

Scène uit 'Victor en zijn vrouw'.

FOTO BEN VAN DUIN